

08.10.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**8 Ekim 2020
Perşembe**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

8 Ekim 2020 Perşembe

YASAMA BÖLÜMÜ

TBMM KARARLARI

1263 Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tespit Edilmek Üzere, Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Birleşmiş Milletlerin Mali ve Orta Afrika Cumhuriyeti’nde İcra Ettiği Harekat ve Misyonlar Kapsamında Yurt Dışına Gönderilmesi ve Cumhurbaşkanınca Verilecek İzin ve Belirlenecek Esaslar Çerçevesinde Bu Kuvvetlerin Kullanılması İçin Verilen İznin Süresinin Anayasanın 92’nci Maddesi Uyarınca 31/10/2020 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Uzatılmasına Dair Karar

1264 Hudut, Şümul ve Miktarı Cumhurbaşkanınca Belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri Unsurlarının, 1701 (2006) Sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve 880 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararıyla Tespit Edilen İlkeler Kapsamında 31/10/2020 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Daha Unıfıl’e İştirak Etmesi ve Bununla İlgili Gerekli Düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca Yapılması İçin Anayasanın 92’nci Maddesi Uyarınca İzin Verilmesine Dair Karar-

1265 Kişisel Verileri Koruma Kurulu Üyelikleri İçin Yapılan Seçime Dair Karar

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

— Mersin Üniversitesi Genç Girişimci Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

— Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Uzaktan Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞLER

— Tam Fatura Ödeme Hizmetleri A.Ş.’nin Faaliyet İzninin İptal Edilmesine İlişkin Karar

— Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.’nin Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemi İşleticiliği Faaliyetlerine İlave Olarak Yürütebileceği Diğer Faaliyetlere İlişkin Karar

Ankara Büyükşehir Belediyesi 7 bin 800 çiftçiye tohum dağıtacak

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş "kırsal kalkınma hamlesi" kapsamında 250 bin dönümde sözleşmeli üreticilik projesini başlattı. Bu çerçevede 7 bin 800 çiftçiye buğday tohumu dağıtılacak

Ankara Büyükşehir Belediyesi alım garantili 'Buğday Tohumu Desteği' uygulamasını hayata geçirdi.

İlki Polatlı ilçesinden başlatılan proje kapsamında 25 ilçenin tamamında toplam 5 milyon 150 bin kilogram buğday tohumu, 7 bin 800 çiftçiye dağıtılacak.

Buğday tohumu desteği için Polatlı'da çiftçilerle buluşan Kırsal Kalkınma Daire Başkanı Fazıl Köremezli, "Ankara Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Mansur Yavaş'ın bir hayalini daha gerçekleştiriyoruz" dedi.

Kırsal Kalkınma Daire Başkanı Fazıl Köremezli, "Bu yıl ülkemizde 500 bin ton ürün ithal edilmiştir. Bugün 250 bin dönüm alanda gerçekleştireceğimiz sözleşmeli üretimle yaklaşık 75 bin ton ürün elde etmeyi planlıyoruz. Bu da bu sene için ithal edilen buğdayın Türkiye'de yüzde 15'ine tekabül ediyor" dedi.

Başkent'te yerli üreticilerle görüşerek sorunlarını ve ihtiyaçlarını tespit ettiklerini vurgulayan Köremezli, "Sözleşme kapsamında çiftçiler buğday üretimini tamamladıktan sonra Halk Ekmek tarafından ürünleri satın alınacak. Halk Ekmek de bunu un yapımında kullanarak Ankaralı'nın hem üretmesini hem de tüketmesini sağlayacak" dedi.

ÇİFTÇİLERDEN YAVAŞ'A TEŞEKKÜR

Buğday tohumu dağıtımı desteğinden yararlanan Polatlılı çiftçiler, sözleşmeli üreticilik modelinin kendilerine ilaç gibi geldiğini vurgulayarak, ABB Başkanı Mansur Yavaş'a yerli üreticilere verdiği destekten dolayı teşekkür etti.

Küçükbaş hayvancılıktan ekonomiyeye 58 milyar TL'lilik destek

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, küçükbaş hayvancılığın ülkemizde ekonomik hayatın önemli unsurlarından biri olduğunu belirterek, “57,6 milyar TL canlı hayvan ve hayvansal ürün üretimimizle ülke ekonomimizin hizmetindeyiz” dedi.

Küçükbaş hayvan yetiştiricilerinin 2019’da 37 milyar 247 milyon TL koyun, kuzu, 9 milyar 234 milyon TL keçi, oğlak olmak üzere 46 milyar 481 milyon TL’lik canlı hayvan yetiştirdiğini, 2019’da küçükbaş hayvancılıktan 6 milyar 444 milyon TL’lik süt, 4 milyar 456 milyon TL’lik et, 36,7 milyon TL’lik deri, 124,9 milyon TL’lik yapağı, 7 milyon TL’lik kıl, 6,3 milyon TL’lik tiftik olmak üzere 11 milyar 38 milyon TL’lik hayvansal ürün elde ettiğini belirtti.

“Canlı hayvanların 18 milyar 479 milyon TL’sini pazarlıyoruz. Pazarladığımız 7 milyar 558 milyon TL’lik süt, et, deri, yapağı, kıl, tiftik de dahil edildiğinde piyasaya 26 milyar 37 milyon TL’lik ürün sürüyoruz” diyen Çelik, şunları kaydetti:

“Geçen yıl değer olarak canlı hayvan üretimimiz yüzde 25,4, hayvansal ürün üretimimiz yüzde 23,5 arttı. Sektörümüz enflasyonun üzerinde reel olarak büyüdü. Küçükbaş hayvancılık her zaman bu ülke için önemli olmuştur. Atalarımız bin yıl önce bu topraklara koyun, keçi sürüleriyle gelmiştir.

Bu sektörün potansiyeli yüksektir. Bu topraklar küçükbaş hayvancılık için biçilmiş kaftandır. Yetiştiricimiz desteklendiği sürece üretim artışına devam ederiz. Üretim bizim işimiz.”

Çelik, ayrıca hayvancılığa verilen desteklerin devamı ile mera, yem, çoban sorunlarının çözümü halinde küçükbaş hayvancılıktan elde edilen gelirin katlanacağını belirtti.

Kamunun yerli malı alımı önünde engel kalmadı

20 Ekim'de yürürlüğe girecek düzenlemeler ile kamu alımlarında, şartnamelere yerli malını engelleyici özel hükümler konulamayacak.

Kamu alımlarında, idareleri yerli malı kullanımına yönelik ilave zorlayıcı hükümler getirildi. Mal ve hizmet ihalelerinin usul yönetmeliklerinde yapılan değişikliklerle, şartnamelere yerli istekli ya da yerli malını engelleyici özel hükümler konulamayacak. Düzenlemeler 20 Ekim günü yürürlüğe girecek...

Kamu ihale sistemi içinde, 2020'nin ilk altı ayı sonunda, eşik değerin üzerinde (yabancıların katılımına açık) mal, hizmet, danışmanlık alımı ve yapım işleri için açılan ihalelerin adet bazında yüzde 39,9'unda, tutar bazında ise yüzde 43,39'unda yerli malı veya yerli istekli lehine fiyat avantajı sağlanacağı şartnamelere yazıldı. Kamu İhale Kurumu verilerine göre, aynı kapsamda bir önceki yılın aynı döneminde adet bazında yüzde 42,76, tutar bazında ise yüzde 46,98 oranında şartnamelere yerli istekli ya da yerli malı fiyat avantajı sağlanacağı bildirimi konulmuştu.

AB mevzuatına uygun

Türkiye uzun zamandır kamu alımlarında yerli istekli ve yerli malı payını artırmak için çalışmalar yapıyor. Bu uygulama, AB mevzuatına uygun şekilde, eşik değerin

üzerindeki kamu alımlarında yerli istekli veya yerli malı kullanımı halinde, yüzde 15 daha pahalı teklif olsa da alıcıya yerli istekli-yerli malını tercih etme hakkı tanıyor.

Mevzuatta ihaleyi yürüten birimin tercihinin bırakılan bu hak, bürokrasinin ucuz fiyat yerine pahalıyı tercih etmesi halinde soruşturmaya uğrayacağı kaygısı gerekçesiyle uygulanmadığı eleştirilerine neden olmuştu. 2014 yılından bu yana yerli istekli ve yerli malı kullanımına yönelik olarak zorunluluğu da kapsayan düzenleme yürürlükte bulunuyor.

Buna karşılık, idarelerin özellikle mal ve hizmet tercih etmek için şartnamelerde özel hükümler koyduğu yönünde eleştiriler gündeme geldi. Genel olarak ihale sisteminde “ürün tarifi” olarak adlandırılan, ihalelere girebilecek mal ve hizmetlerin bazı özelliklerinin şartnameye yazılmasıyla diğerlerinin şansını ortadan kaldıran uygulamalar uzun süredir eleştiri konusuydu.

ŞARTNAMELERDE ÖZEL DÜZENLEME YAPILDI

Kamunun mal ve hizmet alımlarına yönelik uygulama yönetmeliklerinde 30 Eylül günü yapılan düzenleme ile yerli malı ve yerli istekli lehine fiyat avantajı kullanılacak ihalelerde şartnamelere yönelik özel düzenleme yapıldı. Hizmet alımları usul yönetmeliğinde “Bu şartnamelerde yerli isteklilerin katılımını engelleyici düzenlemelere yer verilemez.” Mal alımı usul yönetmeliğinde ise “Bu şartnamelerde yerli malı teklif edilmesini engelleyici düzenlemelere yer verilemez” fıkraları eklendi. Ayrıca hizmet alımlarına yönelik usul yönetmeliğine “İhale konusu işte kullanılacak malzeme, araç, teçhizat, makine ve ekipmanın teknik özellikleri, öncelikle yerli malının da kullanılmasını sağlayacak şekilde belirlenir. Bunlara ilişkin kullanım kılavuzlarına yönelik teknik şartnamede düzenleme yapılabilir” fıkrasıyla yerli istekli lehine ilave bir düzenleme yapıldı.

Varlık Fonu'nun kârı 2019'da yüzde 48,3 düştü

Bünyesinde kamu bankaları dahil 20 kamu şirketini bulunduran Türkiye Varlık Fonu'nun (TVF) net kârı, 2019'da bir önceki yıla göre yüzde 48,3 düşüşle 8 milyar 854 milyon TL'ye geriledi. Fonun, finans sektörü dışı toplam borcu da geçen yıl yüzde 46 artışla 284,2 milyar TL'ye yükseldi.

Kamunun elindeki tüm değerli şirketleri bünyesinde toplayan Türkiye Varlık Fonu'nun (TVF) net kârı, 2019'da bir önceki yıla göre yüzde 48,3 düşüşle 8 milyar 854 milyon TL'ye geriledi. Bu rakam, bugünkü kurla 954 milyon euro ve 1 milyar 123 milyon dolara denk.

TVF'nin internet sitesinde yer alan finansal rapora göre, 2018 sonunda 194,6 milyar TL olan TVF'nin finans sektörü dışı toplam borcu, 2019 sonunda 284,2 milyar TL'ye yükseldi. Bir yıllık borç artış oranı yüzde 46 oldu.

Fonun bu dönemde faiz ve kur farkı giderleri kaynaklı "finansman giderleri" de yüzde 65 artışla 7,5 milyar TL'ye yükseldi. Genel yönetim giderleri de yüzde 30,4 artışla 18,7 milyar TL'ye ulaştı.

Fonun özkaynakları ise 2019 sonunda 234,5 milyar TL seviyesinde.

Varlık Fonu Bilançosu (Milyon TL)			
	2018	2019	Değişim
Net Kâr	17.126	8.854	%-48.3
Toplam Borç (Finans Dışı)	194.643	284.185	%46.0
Özkaynaklar	207.267	234.542	%13.2

Kaynak: TVF

Sözcü.com.tr

20 ŞİRKET, 2 LİSANS, TAŞINMAZLAR...

TVF, 8 farklı sektörden 20 şirket, 2 lisans ve taşınmazlardan oluşan varlık portföyüne sahip.

Söz konusu şirketler ve lisansların isimleri şöyle:

Ziraat Bankası, HalkBank, Vakıfbank, Borsa İstanbul, Türkiye Sigorta, Türkiye Hayat Emeklilik, Platform AŞ, Botaş, Türkiye Petrolleri, TVF Enerji, TVF Rafineri ve Petrokimya, Türk Hava Yolları, PTT, İzmir Alsancak Limanı, Türkiye Denizcilik İşletmeleri, Eti Maden, TVF Maden, Nakit Karşılığı Şans Oyunları Lisansı, At Yarışı Düzenleme ve Bahis Kabul Etme Lisansı, Türksat, Türk Telekom (yüze 5 hisse)

Fon, Haziran 2020'de yaptığı açıklamayla, İsveçli Telia'nın yüzde 24'lük hissesini satın alarak Turkcell'in kontrolünü eline aldığını duyurmuştu.

Varlık Fonu

THY için kurtarma planı hazırlıyor

HANGİ ŞİRKETLER ZARAR ETTİ?

TVF'nin finansal tablolarında, fon bünyesindeki hangi şirketlerin ne kadar kâr ve zarar ettiği yazmıyor. Ancak 2019 bilançolarını açıklayan fon bünyesindeki şirketlerden Ziraat Bankası 6,2 milyar TL, Halkbank 1,7 milyar TL, Vakıfbank 2,8 milyar TL, THY 4,5 milyar TL net kâr elde etmişti.

Çaykur ise 2019'da 733 milyon TL zarar açıklamıştı. Fon bünyesindeki büyük şirketlerden Botaş, henüz 2019 finansal verilerini açıklamadı ancak ciddi düzeyde zarar etmiş olma olasılığı bulunuyor.

Fon, geçen yıl 1 milyar dolarlık borçlanmaya gitmişti. Bloomberg, TVF'nin bu yıl da 2 milyar dolarlık borçlanmaya gideceğini öne sürmüştü ancak henüz bu borçlanma gerçekleşmedi.

YÖNETİM KURULU BAŞKANI ERDOĞAN

TVF'nin yönetim kurulu başkanlığı koltuğunda Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan oturuyor. Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak ise fonun başkan vekili. Zafer Sönmez de TVF'de genel müdür olarak yönetim kurulunda görev yapıyor.

Yönetim kurulundaki diğer isimler ise şöyle: Erişah Arıcan, Hüseyin Aydın, Salim Arda Ermut, Rifat Hisarcıklıoğlu ve Fuat Tosyalı.

2016 yılında kurulan Varlık Fonu, 12 Eylül 2018'de Cumhurbaşkanlığı'na bağlandı.

Sayıştay, açıklanan verileri tartışmalı olan TÜİK'te hesap hataları tespit etti

Sayıştay, açıkladığı ekonomiye ilişkin veriler kamuoyunda tartışma yaratan TÜİK'in kendi hesabında hatalı işlem yaptığını belirledi. TÜİK'in gelir- gider işlemlerinin yanlışlığı nedeniyle 4.7 milyon liralık hata oluştu.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) son aylarda açıkladığı enflasyon, istihdam gibi resmi ekonomi verileri başta muhalefet olmak üzere kamuoyunda güvenilmez bulunuyor. Muhalefet sözcüleri, söz konusu verilerin yanlış ve makyajlanmış olduğunu dile getirirken Sayıştay'ın TBMM'ye sunduğu TÜİK'in 2019 yılı raporunda kurumun kendi hesaplarını da hatalı tuttuğu ortaya çıktı.

Raporda, TÜİK'in taşınırlara ilişkin düzeltme kayıtlarını hatalı yaptığı belirlendi. Raporda, TÜİK'in taşra teşkilatı olan Adana, Antalya, Bursa, İzmir, Kastamonu ve Konya bölge müdürlüklerinde tesis, makine ve cihazlar ile demirbaşların “maddi duran varlıklar” hesabına borç, “gelirler hesabına” ise alacak kaydı yapılarak muhasebe kayıtlarına hatalı olarak alındığına dikkat çekildi.

Raporda, söz konusu hatayı düzeltmek için yapılan işlemde ise “gelirler hesabına borç kaydı” yapılması gerekirken “giderler hesabına” işlem yapıldığı belirlendi.

Raporda, ilgili mevzuata atıf yapılarak söz konusu işlem nedeniyle 4 milyon 705 bin 623 TL tutarında hataya sebebiyet verildiği belirlendi. Raporda, “Bu itibarla, taşınmazlara ilişkin düzeltme kayıtlarının Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümleri çerçevesinde yapılmaması sonucu 2019 yılı mali tablolarında yer alan gelirler ve giderler hesaplarında hataya sebep olunmuştur” denildi.

Konkordato ‘zombi’ şirketleri kurtarıyor!

Zor durumdaki işletmelerin, borçlarını zamana yayarak ödemelerini öngören konkordato sisteminin, kurtarılması mümkün olmayan ‘zombi’ firmalarca suiistimal edildiği belirtiliyor.

Zor durumda olan şirketlerin, alacaklılarıyla mahkemelerde anlaşarak ödemelerin belirli bir takvime bağlanmasını öngören konkordato sisteminde bugüne kadar çok fazla başarılı sonuç alınamadı. Temelde batık şirketin borçlarının ötelenerek yaşatılması esasına dayanan sistemin, alacaklıların çoğunluğunun kabul etmesi şartıyla devreye girme zorunluluğu, beraberinde bazı aksamaları da getirdi. Aynı zamanda konkordato komiserliği de yapan Avukat Esin Civelek, sistemi DÜNYA için değerlendirdi. Civelek, konkordato sürecine giren firmalarla ilgili dosyalarda olumlu sonuç alınamamasının en büyük sebeplerinden birinin bankalar olduğunu iddia etti. Ancak bankalar, temerrüde düşmüş krediyi yapılandırmadan Kredi Garanti Fonu’na (KGF) götüremediklerini, mülkiyeti bankada olan çeklerin de konkordatoyla ilgisi bulunmadığını bildirdiler.

“Bankalar çeki borçtan düşüyor, firmaya ödemiyor”

Civelek, bankaların, şirketler tarafından tahsile verilen çekleri, konkordato sürecinde tahsil ettiği halde, şirketlere ödemek yerine konkordato projesine dahil olan alacaklarına mahsup ettiklerini bildirdi. Bu durumun yürürlükteki kanuna aykırı

olduğunun altını çizen Esin Civelek, aynı zamanda şirketlerin konkordato sürecinde yapmaları gereken birikim ve iyileştirmeyi yapmalarını da engellediğini aktardı.

“Devletten nasıl olsa alırım düşüncesindeler”

Bankaların rehinsiz alacaklarının önemli kısmını KGF aracılığıyla kullandırılan kredilerin oluşturduğu bilgisini veren Civelek, “Bankalar, bu alacakları için oylama aşamasına gelince çoğunlukla olumsuz oy kullanıyorlar. Çünkü firmadan alacağını uzun vadelerde tahsil etmek yerine, KGF garantörlüğüyle kullandığı krediyi devletten tahsil etmenin daha kolay olacağını düşünüyor” diye konuştu.

Bankalar dışındaki alacaklıların ise genellikle olumlu yönde oy kullandıklarını belirten Civelek, bu firmalara konkordato döneminde çoğunlukla mal vermeye devam ederek ticari ilişkilerini de devam ettirdiklerini vurguladı. Bankaların oy kullanması halinde, konkordato projesi onaylanan şirketlerin sayısının artacağını söyleyen Civelek, “Tasdik edilen konkordato projelerinin sayısının henüz çok fazla olmaması, konkordato sisteminin eleştirilmesine de yol açabiliyor. Yalnız burada göz önünde bulundurulması gereken önemli bir husus da, oylama öncesinde firmaların alacaklıları ile anlaşarak bu süreçten, feragatle çıkması ile sonuçlanan ciddi sayıda dosya da var” dedi.

“Kötü niyet kısa sürede ortaya çıkıyor”

Konkordato sistemine ilişkin bağımsız denetim firmalarından hak etmediği halde rapor olarak sürece girildiğine ilişkin eleştiriler olduğunu söyleyen Civelek, “Bağımsız denetim firmaları kolay kolay makul güvence vermiyor. Ancak istisnai olarak bunu alanlar varsa bile geçici mühlet alan firmalarına ilişkin konkordato komiserleri en geç 1 ay içinde rapor sunulduğu için kötü niyet hemen ortaya çıkıyor” ifadelerini kullandı.

Konkordato talep eden şirketler tarafından daha önce tahsil için bankalara verilmiş çeklerden yapılan tahsilatlara bloke koymayarak, şirketlere ödeme yapmaları sağlanacak düzenlemeler yapılmasını öneren Civelek, bu durumda konkordato sürecindeki firmaların, daha çabuk maddi kaynağa ulaşarak, ilerleme kaydedebileceklerini söyledi.

Civelek, bankaların rehinsiz alacakları konusunda, konkordato talep eden şirketlere, özellikle KGF kredileri açısından olumlu oy kullanma yüzdeleri arttıkça, onaylanan konkordato projelerinin sayısının da artacağını anlattı.

Bankaların görüşü: Krediler yapılandırmadan KGF’ye gitmiyor

Konunun muhatabı olan bankalar, sistemin işleyişinin engellendiğine yönelik

iddiaların doğru olmadığını bildirdiler. KGF teminatını kullanarak tahsilat yapabileceklerine ilişkin iddianın doğru olmadığını belirten bankalar, temerrüde düşen kredinin yapılandırılmadan KGF'den tahsilata götürülemediğini bildirdiler. Konkordatoda, tahsil cirosuyla temlik cirosunun farklı olduğunun altını çizen bankacılar, temlik cirosuyla geçen çeklerin mülkiyetinin bankalarda olduğu için bunların konkordatoyla ilgisi bulunmadığını kaydettiler.

“Zincirleme iflası önleyecek yeni bir müesseseye ihtiyaç var”

Güncel Grup Yönetim Kurulu Başkanı YMM Yılmaz Sezer, uygulamada birlik olmaması sebebiyle konkordatonun uygulanamaz hale geldiğini belirtti, firmaların önünü açacak zincirleme iflasların olmasına engel olacak yeni bir müesseseye mutlak ve acil olarak ihtiyaç duyulduğunu bildirdi. Konkordato ilanı öncesinde bağımsız denetçiden makul görüş alınmasının şart olduğuna dikkat çeken Yılmaz Sezer, bazı mahkemelerin bu kurala uymadan karar verebildiğini bildirdi. Aynı şekilde bir denetçiden makul görüş alamayan firmaların, başka denetçiye gittiğini kaydeden Sezer, sistemin Kamu Gözetim Kurulu tarafından da denetlenmediğini dile getirdi. Gerek mahkemeler, gerekse bankaların uygulamalarında birlik olmamasının da sistemi sıkıntıya soktuğunu söyleyen Sezer, “Konkordato sistemine olan güven, ilgi ve talep bitti. Bize göre sistem ömrünü tamamladı. Bunun alternatifi olarak gösterilen finansal yeniden yapılandırma ise piyasa ihtiyaçlarının tam olarak karşılanamaması sebebiyle rağbet görmedi” dedi.

“Sistem zombi firmaları kurtarır hale geldi”

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir, Türkiye'de alacak tahsilat oranlarının Avrupa'ya göre çok düşük olduğunu belirterek, borç-alacak sisteminde ciddi suiistimallerin olduğunu söyledi. Alacak sorunlarının çözümü için finansal yeniden yapılandırma ve konkordato gibi müesseselerin işletilmeye başladığını kaydeden Özdebir, “Normalde, varlıkları borcunu karşılayabilecek firmaların konkordatoya girmesi gerekirken, sistem iflas ertelemelerde olduğu gibi zombi firmaları kurtaracak hale geldi. Nasıl insan doğup, yaşayıp ölüyorsa; aslında iyi yönetilemeyen firmaların da ölmesine izin verilmeli. Bunları yüzdürmeye çalışmanın faturasını millet ödüyor. Sistem istismarı önleyecek şekilde düzenlenmelidir” dedi.

“KGF kapsamlı alacaklar kapsam dışı kalmalı”

Yeni Ekonomi Danışmanlık AŞ. kurucu ortağı ve Gelir İdaresi E. Strateji Geliştirme Daire Başkanı Nazmi Karyağdı konuyu şöyle yorumladı: “Konkordato sürecinin hassasiyetle yürütülmesi gerekmekte olup, alacaklı açısından borcun tamamen tahsil edilemez hale gelmesinden önceki son aşamadır. Bu nedenle de öncelikle borçlunun,

alacaklılar ile üzerinde anlaştıkları tutarları bir plan dahilinde ödemesine imkan sağlayacak şekilde yürütülmesi gerekiyor. Ayrıca daha önce konkordatoya girmiş işletmelerin plan dahilindeki ödeme imkanları Koronavirüs nedeniyle zayıflamış olabileceğinden ödeme planlarının revize edilmesi de sistemin çalışmasını sağlayacaktır. Kredi Garanti Fonu'nun kefaleti altında bulunan alacaklar her halükârda güvence altında olduğundan alacaklı durumda olan bankaların konkordato sürecini sekteye uğratmamaları için İcra İflas Kanununun "Alacaklılar toplantısı ve projenin kabulü için gerekli çoğunluk" başlıklı 302. maddesinde yapılacak bir düzenleme ile KGF'nin garantisi altında olan alacakların ve alacaklıların konkordato projesinin kabulünde hesaplama dikkate alınmayacağına ilişkin bir düzenleme yapılabileceğini düşünüyoruz. Zira bu alacaklar zaten güvence altındadır ve kredi verilirken bankalarca dikkatli bir şekilde incelenmiş olmalıdırlar. İşletmenin hayatını sürdürebilmesi, diğer alacaklıların da bir an evvel üzerinde uzlaştıkları alacaklarını tahsil edebilmeleri için bu düzenlemenin mevcut tıkanmayı aşacağı kanaatindeyiz."

Erdoğan'dan Ermenistan'a sert tepki: Türkiye gayreti çaresizliğinin ispatı

Son dakika haberi... Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye'yi hedef alan Ermenistan'a sert tepki gösterdi: Ermenistan'ın aldığı ağır hezimetin ardından Türkiye'yi de çatışmanın içinde gösterme gayreti, yaşadığı sıkışmışlık ve çaresizliğin ispatı.

Son dakika haberi... Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye'yi hedef alan Ermenistan'a sert tepki gösterdi, "Ermenistan'ın aldığı ağır hezimetin ardından Türkiye'yi de çatışmanın içinde gösterme gayreti, yaşadığı sıkışmışlık ve çaresizliğin ispatı" dedi.

Erdoğan'ın açıklamaları şöyle:

"Türkiye askeri varlığıyla sadece Katar'ın değil, bütün Körfez bölgesinin istikrarına ve barışına hizmet etmektedir. Kaos hesapları yapanlar dışında hiç kimse, Türkiye'nin ve Türk askerinin Körfez'deki mevcudiyetinden rahatsız olmamalıdır.

Türkiye, Suriye topraklarında asla kalıcı değildir. Kriz kalıcı olarak çözüldüğünde bizim de Suriye'deki varlığımız sona erecektir. ABD ile terörle mücadele, demokrasi, istikrarsızlık ve çatışmaların sonlandırılması gibi başlıklarda çalışmaya devam edeceğiz.

Doğu Akdeniz'de kararlılığımızı görenler ve ülkemize geri adım attıramayacağını anlayanlar diyalog çağrılarımıza kulak vermek zorunda kaldı."

Ne kadar harcadıklarını halktan gizleyecekler

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda başta mali konular olmak üzere çok sayıda alanda değişiklik içeren torba teklif görüşüldü. Teklif yasallaşırsa bütçe fonksiyonel sınıflandırma tablosu kaldırılacak. Böylece iktidarın otoyol, köprü ve hastane gibi büyük projelere ne kadar harcadığı bundan böyle öğrenilemeyecek.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nun ilk gündem maddesi, AKP'li milletvekillerinin imzasıyla TBMM Başkanlığı'na sunulan 17 maddelik, "Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" oldu. "Mini torba teklif" olarak da adlandırılan düzenlemenin Anayasa'yı ihlal anlamına geldiğini bildiren muhalefet milletvekilleri, çok sayıda maddeye itiraz etti.

İktidarın, "Bütçe sistemini uluslararası alanda yaşanan gelişmeler doğrultusunda şekillendirmek için" hazırlandığını iddia ettiği teklifin görüşmeleri sırasında iktidar ve muhalefet milletvekilleri arasında sık sık tartışmalar yaşandı. Sağlık Bilimleri Üniversitesi'nin yapısını ve kuruluşunu düzenleyen madde, tekliften çıkarılırken özellikle "Cumhurbaşkanlığı raportörlüğü" ve bütçe tablolarında yapılan değişiklik, muhalefetin "Anayasa'ya aykırılık" iddialarının merkezi oldu.

PARALAR NEREYE GİTTİ, BİLİNMEYECEK

İktidarın teklifinde son anda bir değişiklik yapılmazsa bundan böyle bütçe hazırlanma sürecinde "fonksiyonel sınıflandırma tablolarına" yer verilmeyecek. Bu da

bakanlıkların bir sonraki yıl ödeneğini nerelere harcanacağını gizli kalmasına neden olacak. TBMM'ye yalnızca toplam bütçe rakamları gelecek ve oylanacak. İktidarın köprü, şehir hastanesi, yol, hizmet binası gibi yerler için müteahhitlere yaptığı ödemeler ise teklifin yasalaşması durumunda bir daha öğrenilemeyecek.

GÖREVİ BELİRSİZ BİRİM

Bir diğer tartışmalı madde ise “Cumhurbaşkanlığı Raportörlüğü”ne ilişkin düzenleme oldu. İstisna kapsamındaki bu görev, yeni bir kadro haline getiriliyor. Adayların özel yarışma sınavları ile bu kadrolara alınabileceği ve hakimlerin, savcılarının, yasama uzmanlarının bu kadroya geçiş yapabileceği hüküm altına alınıyor. Ancak yeni birimin görev tanımı ise kanun teklifinde yer almıyor. Muhalefet milletvekilleri, her iki düzenlemenin de Anayasa’ya aykırı olduğunu ifade ederek Genel Kurul’da da bu haliyle kabul edilmesi durumunda Anayasa Mahkemesi’ne başvurulacağını bildirdi.

DENETLENEMEYECİKLER

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu’nun CHP’li üyesi Kamil Okyay Sındır, düzenlemenin sakıncalarını BirGün’e anlattı. Bütçe fonksiyonel tablolarının kaldırılmasını “skandal” olarak değerlendiren Sındır, “Proje bazında bütçeleme bulunmuyor. Hedefler ve faaliyetler, o faaliyetler kapsamında projeler ve kaynağı görülebiliyordu. Şimdi bu, proje değil faaliyet bazında bütçe düzenlemesi geliyor. Daha genel bir bütçe teklifi gelecek ve sonradan denetleme imkanı kısmen sınırlandırılmış bir şekle dönüşecek” dedi.

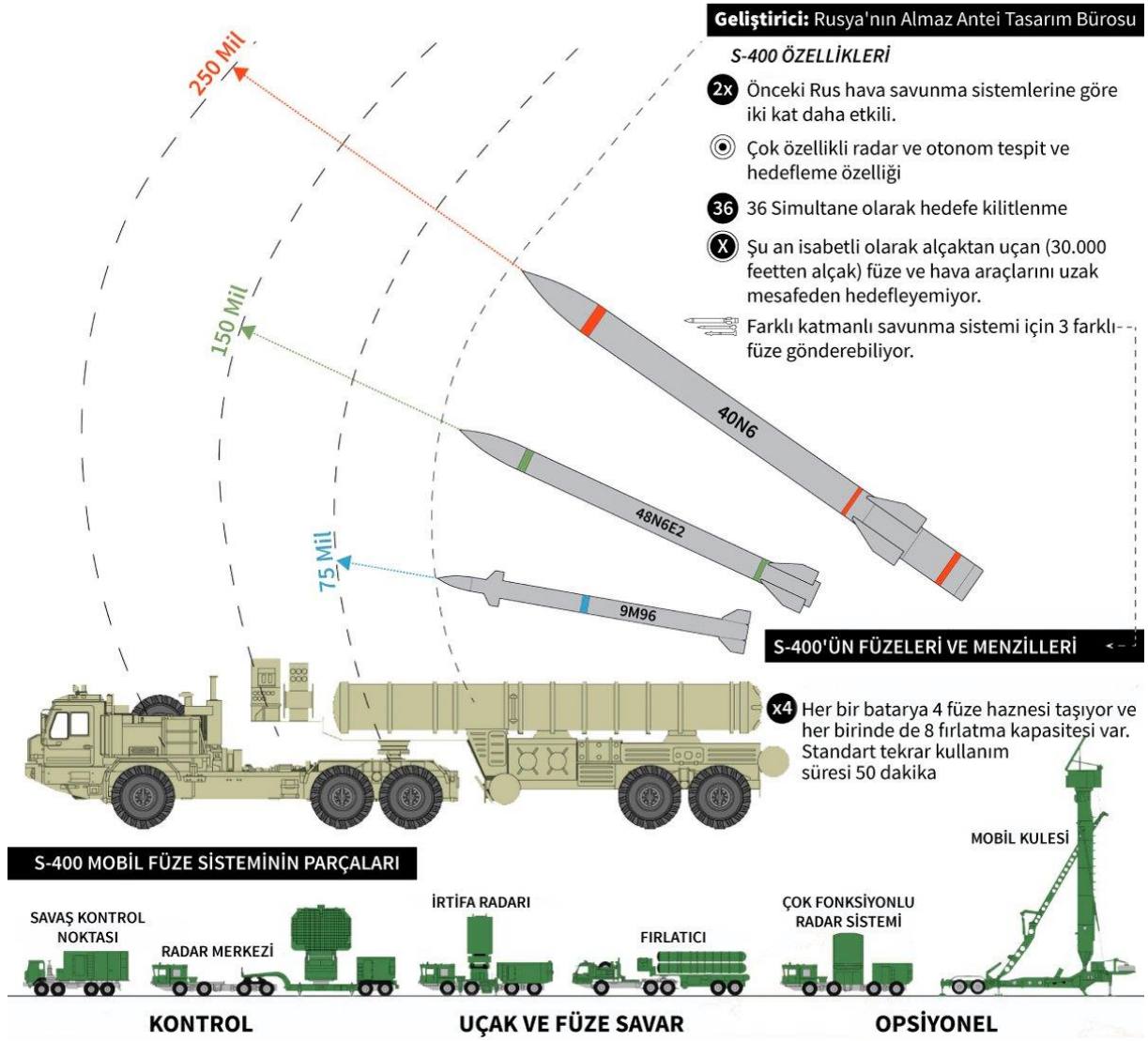
ABD’de gündem yine Türkiye’ye yaptırım

ABD-Türkiye hattında gerilim yaşansa gündeme gelen yaptırım kozu yine Amerikan kamuoyunun dilinde... Türkiye'nin Rusya'dan satın alınan S-400 hava savunma sistemini satın alması ve test sürecine dair iddiaların ortaya atılmasının ardından ABD'li senatörler," Türkiye'ye yaptırım uygulayın" çağrısında bulundu.

Bu hafta Bloomberg’de yayınlanan bir haber ABD’de tansiyonun yükselmesine sebep oldu... Türkiye’nin büyük tartışma yaratan S-400 alımı sonrasında gelecek hafta bunların denemelerinin yapılacağını iddia edildiği haber ABD siyasetini karıştırdı.

Dün gece Cumhuriyetçi ve Demokrat senatörler, ABD Başkanı Trump yönetimine bir mektup yazarak çağrıda bulundu. Cumhuriyetçi James Lankford ve Demokrat Chris Van Hollen, Dışişleri Bakanı Mike Pompeo’ya bir mektup yazdı. İki siyasetçi, Washington’ın, Türkiye’nin S-400 alımı sırasında müdahale etmemesinin Türkiye hükümetini güçlendirdiğini söyledi. İki isim Türkiye’ye yaptırım uygulanması gerektiğini dile getirdi.

“PENTAGON YAVAŞ HAREKET EDİYOR”

Van Hollen ve Lankford imzalı mektupta, “Son haberler Türkiye’nin bu savunma sistemini bırakma gibi bir planı olmadığını gösteriyor. Ayrıca Savunma Bakanlığı’nın Türkiye’yi F-35 tedarik zincirinden çıkarmakta yavaş hareket etmesi Türkiye yönetiminin elini güçlendirdi. Gelen son haberlerin bilgisiyle birlikte Türkiye’ye yasaların gerektiği gibi yaptırım uygulanması çağrımızı yineliyoruz” ifadesi yer aldı.

Geçen yıl başta ABD ve AB ülkeleri olmak üzere birçok kesimin tepkisini çeken Rus yapımı S-400 hava savunma sisteminin alınması sonrasında Ankara-Washington hattında tansiyon yükselmiş ve ABD, Türkiye’yi F-35 savaş jeti programından çıkarmıştı. Fakat ABD, Türkiye’nin 202’ye kadar F-35 parçası üretmeye devam edeceğini de duyurmuştu. ABD o dönemde Türkiye’nin Rus yapımı S-400’leri kurması durumunda yaptırım uygulanabileceğini de dile getirmişti.

Türkiye'nin Rusya'dan geçen yıl satın aldığı S-400 hava savunma sistemi Ankara-Washington hattında ciddi bir kriz yaratmıştı.

HABER NEYDİ?

Bu hafta Türkiye'nin Rusya'dan satın aldığı S-400 hava savunma sistemlerinin bataryasının Sinop'ta test edileceği iddia edilmişti. Bloomberg'de yer alan haberin kaynağı konuyla ilgili bilgi sahibi olan yetkililer olarak açıklanmıştı.

İsmi açıklanmayan kaynaklar Türkiye'nin bataryaları aktive etmeyeceğini sadece Karadeniz kıyısında ekipman ve personelle deneme yapılacağını söylemişti. Türk haber ajansları S-400 parçalarını taşıyan konvoyların Sinop'a doğru yola çıktığı haberlerini kamuoyu ile paylaşmıştı.

Aliyev: Ermenistan savaşı kaybediyor!

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, Ermenistan'la barış görüşmelerine askeri çatışmaların akut evresi bittikten sonra döneceğini açıkladı..

Ermenistan ordusunun acizliği ve Ermenistan'ın siyasi yöneticilerinin cinayeti. Sivillere saldırmak, ateş açmak, balistik roketlerle sivil şehirlere saldırmak cinayet sayılır.

Savaş meydanında Ermenistan görür ki, bizim önümüzde duramıyor, savaşı kaybediyor. Sivillere saldırıları bizi durduramaz.

Sorunumuz Ermeni halkıyla değil yönetimiyle.

Bizim davamız Ermeni halkıyla değil. Bizim davamız hak davasıdır.

Azerbaycan hiçbir zaman sivil insanlara saldırmamıştır. Azerbaycan'da binlerce Ermeni yaşamaktadır, onlar bizim vatandaşımızdır.

Dağlık Karabağ'da yaşayan Ermeniler de bizim vatandaşlarımızdır.

Ermenistan savaş suçu işliyor.

Savaş suçu işlendiğine yönelik kanıtları topluyoruz. Maalesef bundan önceki dönemde Azerbaycan ve halkımıza karşı bu savaş suçuna toplum sessiz kalmıştır. Hocalı katliamı dünyanın gözü önünde yapılmış bir katliamdır.

1 milyondan fazla mültecilerin yer alması... Uluslararası toplum harekete geçmedi.

İşgalcilerle toprak sahibini eş tutuyorlar.

Bizim şehrimizi balistik roketlerle ateşe tutması cinayettir.

"ERMENİSTAN'A YAPTIRIMLAR UYGULANSAYDI BU SORUNLAR YAŞANMAZDI"

Bu çağrılar sadece ateşkes çağrıları olmamalıdır. Ermenistan'a yaptırımlar uygulanmalı. Yaptırımlar uygulansaydı bu sorunlar yaşanmazdı. Sözde değil emelde... Ama maalesef bu olmadı. Bu süreç yaklaşık 30 yıl hiçbir şekilde sonuç vermedi. Artık manasını yitirmiştir. Son dönemde Ermenistan agresif hareketlerle ve sözlerle darbe vurdu.

(Fransa'nın tutumu) Biz her zaman Minsk grubunu bir grup gibi kabul ederdik. Eş başkanlık eden ülkeler tarafsız kalmalıdır. Ermeni lobisi bu ülkelerde güçlüdür. Hükümetlerine de tesir etmektedir. Bu ülkelerdeki Ermeniler teşkilatlanmış ve Azerbaycan'a kara propaganda uygulamaktadır.

Taraf tutma halleri başladı. Buna göre biz sözümüzü söyledik. Hiçbir taraf tutulmamalıdır. Bu sorun için adımları atsinlar ve bu sorun çözülsün sonra da ateşkes ilan edilsin, uzun süreli barış olsun.

Macron bize asılsız suçlamalar yöneltti.

Derdimiz toprak bütünlüğümüzü sağlamaktır.

Bize karşı kara propagandanın birkaç sebebi var. Azerbaycan dünya çapında bağımsız siyaset yapmaktadır. Başka ülkelerin elinde alet olmadık, olmayacağız. Azerbaycan'ın gelişmelerine bakarsak, Azerbaycan hak yolundadır. Azerbaycan bugün dünya çapında itibarlı bir ülke olarak tanınmaktadır.

Rusya'dan Kapalı Maraş açıklaması: Endişe verici

Rusya Dışişleri Bakanlığı, KKTC'nin Kapalı Maraş'ın sahillerini açma kararının son derece endişe verici olduğunu ifade etti.

Rusya Dışişleri Bakanlığı Kuzey Kıbrıs'ın Maraş sahilini kullanıma açma kararının son derece endişe verici olduğunu bildirdi.

Reuters'in bildirdiğine göre, bakanlıktan yapılan açıklamada kararın kabul edilemez olduğu ifade edildi.

Kuzey Kıbrıs dün yaklaşık 40 yıldır kapalı olan Maraş sahilini kullanıma açacağını açıklamıştı.

Erdoğan-Tatar görüşmesi

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, KKTC Başbakanı Ersin Tatar'ı dün Beştepe'de kabul etti.

Görüşme sonrası düzenlenen basın toplantısında konuşan KKTC Başbakanı Tatar, perşembe sabah saatlerinde Kapalı Maraş'ın sahilinden istifade etmeye başlanılacağını açıklamıştı. Tatar ayrıca, "Maraş meselesini her türlü siyasi rekabetin ve tartışmanın üzerinde milli bir dava olarak görüyoruz." açıklaması yapmıştı.

Erdoğan ise, "Maraş'ın KKTC toprağı olduğu bir gerçektir. Maraş'ın sahil şeridini halkın istifadesine sunma kararını sonuna kadar destekliyoruz. Hiçbir özel mülk bulunmaması sebebiyle bir mağduriyete yol açılmayacağı için karşı tarafın itirazları şimdiden boşa çıkmıştır. Maraş'ın bütünüyle kullanıma açılmasını temenni ediyoruz. Bu konuda KKTC makamlarına her türlü desteği vermeye hazırız." ifadelerini kullanmıştı.

Ankara Büyükşehir Belediyesine kullanım yetkisi verildi! İhtiyaç olunca kullanılacak

Ankara Büyükşehir Belediye (ABB) Meclisi, Büyükşehir Belediyesine çeşitli hizmetlerde ve projelerde kullanılmak üzere, oy birliğiyle, 700 milyon lira kredi kullanım yetkisi verdi.

Büyükşehir Belediye Meclisinin ekim ayı birinci toplantısı, Belediye Başkanı Mansur Yavaş başkanlığında Belediye Konferans Salonu'nda sosyal mesafe kuralı gözetilerek yapıldı.

Yavaş, gündemin ikinci maddesi olan, Büyükşehir Belediyesinin bazı projelerde kullanmak üzere 700 milyon liralık kredi kullanmasını içeren Hukuk ve Tarifeler Komisyon Raporu hakkında bilgi vererek, oylamaya sundu.

"İHTİYAÇ OLUNCA KULLANACAĞIM"

Konuşmaların ardından söz alan Yavaş, seçim zamanında vaatlerde bulunduğu projeler için borçlanma yetkisi istemeyeceğini vurgulayarak, eski dönemden yarım kalan işlerin yapıldığını aktardı.

Yavaş, şunları kaydetti:

"Deniliyor ki biz 1 milyar 70 milyon lira size kredi verdik. Nerede arkadaşlar, bir kuruluş kullanmadım diyorum. Benim istediğim kredilerin tamamı, acil yapılması gereken şeylerdir. Polatlı için geç yetki verdiniz. Biz 1 yıl kaybettik. Büyük ilçe belediyelerinin hemen hemen hepsi kredilerini aldı. Kovid-19 sürecindeyiz ve ne kadar süreceği belli değil. Mağduriyetin esnafta ve vatandaşta ne ölçüde olacağı da belli değil. Dolayısıyla biz tedbir alalım. Bize 700 milyon liralık krediyi verin, ihtiyaç olunca kullanacağım. Çünkü pandeminin ne olacağı belli değil."

Yavaş'ın oylamaya sunduğu komisyon raporu, meclisteki bütün partilerin geçerli oy kullanmasıyla, oy birliğiyle kabul edildi.

CHP ve İYİ Parti Grup Başkanvekilleri yaptıkları konuşmada, 700 milyon liralık borçlanma yetkisi içeren komisyon raporuna geçerli oy kullanan meclis üyelerine teşekkür ederek, Ankara için birlikte çalışma vurgusu yaptı.

Ali Ekber YILDIRIM

08 Ekim 2020

Pamuk dosyası Erdoğan'ın masasında

Pamuk hasadı devam ediyor. Üretici verilen fiyatlardan memnun değil. Devlet alımları yok. Geçmişteki gibi güçlü üretici birlikleri yok. Tariş, Çukobirlik, Antbirlik gibi üreticiyi destekleyen, pamuğu alıp depolayan kooperatiflerin finansman gücü zayıf. Bu nedenle son 3 yıldır kütlü pamuk fiyatı yerinde sayıyor. Hükümet 3 yıldan beri destekleme primini artırmıyor. Kilo başına 80 kuruş prim ödeniyor. Bu yıl ise hasat yapılıyor ama daha ne kadar prim verileceği belli değil.

İthalata destek var, üretime yok

Sorun verimlilikte değil, tamamen uygulanan yanlış politikalarda. Öyle bir politika ki ithalata destek var ama üretime yok. Girdi fiyatları sürekli artarken üreticinin sattığı kütlü pamuğun kilosu 3 yıldır 4-5 lira arasında. Maliyetler artarken, fiyatın artmaması nedeniyle üretici zarar ediyor. Bu nedenle üretim alanları daralıyor, üretim azalıyor. Ama, ithalat aynı oranda artıyor. Türkiye ürettiğinden daha fazla pamuk ithal ediyor.

Daha önce de yazdık. Bundan 3 yıl önce pamukçular hedef koydu, lif pamuk üretimi 1 milyon tona çıkarılacaktı. Üreticinin koyduğu hedef, yanlış politikalar, verilmeyen destekler nedeniyle gerçekleşmedi. Üretici büyük hayal kırıklığına uğradı. Üretimi azaltmak zorunda kaldı.

Geçen sene 818 bin 511 ton olan lif pamuk üretimi bu yıl yüzde 40 oranında düşüşle 626 bin ton civarında olması bekleniyor.

İthalat ise 1 milyon ton sınırına dayandı. Yani üretim için hedeflenen 1 milyon ton, ithalatta yakalanmış oldu. Üretim yüzde 40 azaldı, ithalat yüzde 40 arttı.

İthalat 1 milyon ton sınırında

Tarım ve Orman Bakanlığı Ürün masaları Pamuk Raporu'na göre, Türkiye'nin lif pamuk ithalatı 2018 yılında 766 bin 947ton oldu. 2019 yılında ithalat 950 bin 590 tona ulaştı. Bakanlığın verilerine göre 2019 yılı Ocak-Temmuz döneminde 566 bin ton olan

pamuk ithalatı 2020 yılı Ocak-Temmuz döneminde 632 bin ton olarak gerçekleşti. İthalat artarak devam ediyor. Yıl sonunda ithalatın 1 milyon tona ulaşması bekleniyor.

İthalatın yüzde 75'i ABD, Brezilya ve Yunanistan'dan

Ulusal Pamuk Konseyi verilerine göre, sezon olarak değerlendirildiğinde 2019-2020 sezonunun 11 ayında geçen yılın aynı dönemine göre ithalatta yüzde 39.03 artış kaydedildi. Başka bir ifadeyle geçen sezona göre 257 bin 845 ton daha fazla pamuk ithal edildi. Haziran 2020 sonu itibarıyla en çok ithalat yapılan ilk beş ülke sırasıyla şöyle; Amerika Birleşik Devletleri yüzde 38. 36 pay ve 352 bin 317 ton ile ilk sırada. Brezilya yüzde 19.34 ve 177 bin 592 ton ile ikinci olurken, Yunanistan yüzde 17.25 pay ve 158 bin 441 ton ile üçüncü oldu. Toplam ithalatın yaklaşık yüzde 75'i bu üç ülkeden yapıldı.

Ulusal Pamuk Konseyi Başkanı Bertan Balçık, sektörün sorunlarını dile getirmek ve çözüm bulabilmek için uzun zamandan beri Ankara'da ciddi çaba gösteriyor. Tarım ve Orman Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı yetkilileri ile görüşmeler yapıldı. Ancak şimdiye kadar ciddi bir sonuç alınamadı. Bütün yetkililer pamukta destekleme priminin artırılması gerektiğini söylüyor.

Son olarak Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli ile yaptığım röportajda da pamuk priminin artırılabilirliğini söylemişti. Ancak 2020 yılı destekleri henüz açıklanmadı.

Adalet ve Kalkınma Partisi Aydın Milletvekili ve Merkez Karar ve Yönetim Kurulu Üyesi Metin Yavuz geçen hafta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a pamukta yaşanan sıkıntılarla ilgili bir dosya sundu. Pamuk dosyası Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın masasında. Üreticinin beklentisi kilo başına 1.5 lira destekleme primi ve Tarış, Çukobirlik ve Antbirlik'e pamuk alımları için finansal destek sağlanması.

Özetle, pamuktaki sorunlar ve çözüm önerileri Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın masasında. Prim artışı bu yol sorunları çözer. Fakat uzun vadede sorunların çözümü, ithalat yerine üretimin desteklenmesi ile olur. Çiftçi para kazanırsa pamuk ekmeye devam eder. Kazanamazsa bırakır. Türkiye ithalat yerine üretimi destekleyen politika uygulamalı.

Alaattin AKTAŞ

08 Ekim 2020

Tüm faizler tırmanışta

✓ **Mayıs-haziran aylarında dip yapan mevduat ve kredi faizleri her geçen gün artıyor.**

✓ **Faizi aşağı çekme gayretleri pandemi dolayısıyla gayet normaldi ama o düşük faizi yönlendirdiğimiz alanlar ekonomiye katkıda bulunmayan alanlar olunca parasal genişleme pek işe yaramadı.**

Daha şunun şurasında iki-üç ay önce faizler nerelerdeydi, şimdi nerelere geldik... Döviz mevduatı hariç tek haneli faiz kalmadı.

Verilerin kaynağı Merkez Bankası ve Merkez Bankası tüm bankaların oranlarının ortalamasını alıyor. Dolayısıyla tablomuzda yer alan oranların altında kalan oranlar da var, daha yüksek oranlar da. Bu yüzden “Ben mevduatıma daha yüksek faiz alıyorum” ya da “Bu faizi bulamıyorum” denmesi de normal, “Kredi faizi bu düzeyin çok üstünde” ya da “Altında” denmesi de...

TL cinsi faizler için belirleyici olması gereken, ne var ki bu özelliğini büyük ölçüde yitirmiş olan Merkez Bankası’nın ortalama fonlama maliyeti eylül sonunda yüzde 11.12 düzeyine yükseldi. Ancak bu faiz ekim ayında da yükselmeye devam ediyor. Ortalama fonlama maliyeti 6 Ekim itibarıyla yüzde 11.45’e ulaştı. Birkaç gün önce de yazdığımız gibi fiili oranı gösteren ortalama fonlama maliyeti bu gidişle kısa bir süre sonra gecelik faiz olan yüzde 11.75’e ulaşacak. Politika faizi olan yüzde 10.25’in ise hiçbir öneminin olmadığı çok açık.

Mevduat faizi yüzde 12 düzeyinde

Üç aya kadar vadeli mevduatta Mayıs-haziran aylarında vatandaşları adeta TL’ye küstürürcesine yüzde 8’e kadar indirilen faiz şimdi yüzde 12’lerde. Faizlerin yüzde 8’lere inmesi, uygulanan “şahane” politikayla o dönem bankaları topladıkları mevduat ölçüsünde kredi açmaya zorlamanın bir sonucuydu. Kredi açmaktan kaçınan bankalar da çareyi az mevduat toplamakta, bu yüzden de faizi olabildiğince aşağı çekmekte bulmuşlardı.

TL faizi o düzeylere çekilince ne olduğunu gördük. Bırakın o dönem itibarıyla oluşan enflasyonu, gelecek bir yılda beklenen enflasyondan bile düşük faiz teklif edilmesi karşısında vatandaş başka araçlara yöneldi. Para dövize gitti, altına gitti. Türkiye bu yıl 4 milyar dolarlık kısmı yalnızca ağustosta olmak üzere sekiz ayda tam 15 milyar dolarlık altın ithal etti. Bu ithalatın ekonomiye nasıl bir katkısı oldu!

Kredi faizleri de tırmanışta

“Pandemi sürecindeydik, parasal genişlemeye gitmek normaldi” denilebilir ve bu yüzden yine mayıs-haziran aylarında kredi faizlerinin çok düşük bir düzeye indirilmesi normal bulunabilir. Bu yaklaşım tabii ki yanlış değil, o dönemde parasal genişleme kaçınılmazdı.

İyi güzel de, düşük faizli kredi konut alımına yönlendiriliyorsa bunun normalleşmeye nasıl bir katkısı olabilir ki... O krediler döndü dolaştı müteahhitlik kesiminin elindeki konut stokunu eritmesine katkıda bulundu.

Esnafın, küçük sanayicinin payına düşen ne; adeta solda sıfır!

O dönem müthiş avantajlı olan konut kredisinden yararlananlar yaşadı, hepsi bu!

Düşük faizli kredi ne yazık ki üretimi, ticareti canlandıracak şekilde kullanılmadı; tercih o yönde olmadı.

Varsa yoksa konut satalım; varsa yoksa inşaat yapalım!

Harç bitince yapı paydos oluyor! İnşaatlar bitiyor, konutlar satılıyor, buralarda çalışanlar da doğal olarak artık işsiz!

Konut üretim yapmıyor!

Rahmetli Necmettin Erbakan'ın, söylediği dönemde dudak bükülen “fabrika yapan fabrika” şeklinde bir sloganı, bir amacı, bir hayali vardı. Gerçekçiydi, değildi; ama böyle bir amaç vardı.

Şimdi ise “hiçbir şey yapmayan yatırımlar” en gözde yatırımlarımız.

aşamasında üretimi ister istemez harekete geçiren, ama bittiğinde artık üretime hiçbir katkısı olmayan yatırımlar...

Sahi “üretime katkısı olmayan yatırımlar” sayesinde gerçekte yüzde 30-40 düzeyinde seyrettiği hesaplanan işsizlik sorununu mu çözeceğiz, ihracatla ithalat arasındaki

makası mı biraz olsun kapatabileceğiz, cari açık sorununa çare mi bulabileceğiz, sanayi üretimimiz mi canlanıp tırmanışa geçecek; neyi hallededeceğiz?

Ortalama fonlama maliyeti ile mevduat ve kredi faizlerinin ay sonlarındaki düzeyi (Yüzde)

	MB ort. fonlama	Mevduat (Üç aya kadar vadeli)			Kredi			
		TL	Dolar	Euro	İhtiyaç	Taşıt	Konut	Ticari
Aralık	11,43	10,53	2,00	0,29	15,23	13,17	12,64	12,73
Ocak	10,97	9,93	1,42	0,24	14,79	13,58	11,50	11,25
Şubat	10,54	9,92	1,29	0,17	14,10	12,86	11,32	11,54
Mart	9,27	10,23	1,15	0,22	15,35	13,26	11,41	12,22
Nisan	8,35	9,54	1,20	0,22	8,27	14,10	11,49	9,53
Mayıs	7,90	8,04	0,92	0,33	11,94	12,61	11,13	9,66
Haziran	7,62	8,08	0,91	0,31	12,87	11,28	9,01	9,80
Temmuz	7,76	8,16	0,95	0,39	11,48	11,58	9,22	10,77
Ağustos	10,15	11,44	1,40	0,60	18,06	15,60	13,31	12,23
Eylül	11,12	11,85	1,64	0,68	18,92	17,06	14,78	14,89

Rüştü BOZKURT

08 Ekim 2020

İbrahim Toruk'a sordum: Tohum konusuna nasıl bakalım?

Türkiye genelinde 978 faal tohum üreticisi olduğu bilgisi var. Bine yakın tohum üreten firmanın arasında 50'ye yakını da küresel pazarda sürdürülebilir rekabet yapabilecek ölçek yaratmaya doğru ilerliyor. Trakya Bölgesi'nde Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne'de ise 70 tohum üreticisi yetkilendirilmiş, ama onların 38'i etkinliklerini sürdürüyor. Trakya Bölgesi'nde tohum üretimiyle ilgili 15 özel sektör kuruluşu Ar-Ge yapma yetkisine sahip. Tekirdağ'da Ziraat fakültesi, Edirne'de Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü Ar-Ge merkezi haline gelmiş durumda.

Trakya Bölgesi'nde kamu birimlerinin ve STK'ların yöneticileriyle sahada yaptığımız görüşmelerde sıklıkla, havza için, "tohumculuk önemli alan" vurgusu yapılıyor. Bölgede, 38 faal tohumcu, 15 Ar-Ge Merkezi, üç üniversitemizde yapılan Ar-Ge çalışmaları ve Trakya Kalkınma Ajansı gelişmeleri yakından izliyor. Şirket oluşumları ve Dernek aracılığıyla tohumculuk konusunun havza ölçekli ele alınması için "platformlar" oluşmuş durumda.

COVID-19 salgını hepimize, iklim koşullarındaki değişimin etkilerini acı bir şekilde yaşattı. Sağlık sisteminin yeterli olmasının önemi kavratıldı. Gıda arzı güvenilirliğinin artırılmasının hayati önemini, istihdam yaratarak herkese iş, herkese barınacağı konut sağlamanın gereğini bir kez daha yüzümüze çarptı.

Yeni normal arayışları ve yeni normal koşullarında gıda arzının yeterliliği "tohumculuk" konusuna da daha derdinden bakılmasını gerektiriyor. Trakya Havzası'nda tohum üretiminde nasıl konumlanmamız gerektiğini sorduğum insanlar hep aynı adresi gösteri; İbrahim Toruk'a işaret etti.

Torluk, 1991'den bu yana 29 yıldır tohum üretiminin içinde eli taşın altın olan biri. Kendisine sordum: "Kamuoyunu bilgilendirmeyi amaç edinmiş bizim gibiler tohum sorunlarına nasıl bakmalı?"

5553 Sayılı Yasa'nın etkileri

Beğensek de beğenmesek de, istesek de istemesek de “kamu yönetiminin” işlemlerimizi etkileme düzeyi çok yüksek. Hepimiz, ülkemizde kolektif güce bağımlıyız. STK’larımızın temel amacı kamuya projelerini kabul ettirmek olduğu halde, kendi programlarını kendi kaynaklarıyla yönetebilecek az sayıda STK var. Teşvikler ve destekler hâlâ bugün iş dünyamızı yönlendiren en önemli araçlar. Kamu yönetiminin tohum üreticiliğinde hangi düzenlemeleri yaptığını İbrahim Toruk’a sordum. Çıkarılan uygun bir yasanın 15 yıllık kısa bir zaman kesitinde yarattığı olumlu gelişmeleri anlattı. Anlatılanlardan benim anladıklarımı da sizlerle de paylaşacağım:

- 5553 Sayılı Tohumculuk Yasası önemli bir kaldıraç olmuş.
- Özel sektörde tohumculukla uğraşan firma sayısı hızla artmış.
- Tohumculuk firmalarının bazıları küresel ölçekte iş yapacak güce ulaşmış.
- Tohum üretiminde “çeşit ve pazara hâkimiyeti” ölçüsü kullanıldığında, çeşit artırıldığı gibi, özel sektör kısa zamanda önemli “deneyim ve birikim” elde etmiş. Daha da önemlisi tohum üreticileri “küresel entegrasyon” sağlamış: İddialı bir anlatımla, Selçuklu, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerini kapsayan bin yılın en başarılı sektörü yaratılmış. Kanıtı da AB gibi gelişmiş bir pazarda bazı türlerde yüzde 20’yi aşan pazar payına ulaşan % 100 Türk malı tohum çeşitlerini üreten firmalarımızın varlığı.
- Özel sektörde tohum üreten firmaların sayılarının artması, ihtiyacı olanlara tohumların tanıtımı için köy köy kahve kahve tanıtım yapılması önemli bir bilinçlenme yaratmış.
- Tohumculuk alanında STK’lar oluşmuş ve bugün ulaştığımız aşamada nicelik sorunları aşılarak, nitelik arayışı hızlanmış.

İbrahim Toruk, bir cümlesini olduğu gibi yazmamı istiyor. Diyor ki: “TC.’de kamuda bulunan tohum firmaları yabancı ülkelere getirdikleri tohumları satıyor. Görev zararı yapan bu firmalar, maliyet-fiyat dengesinde haksız rekabetle tohum üretim firmalarının gelişme hızını kesiyor. TAREKS ve TİGEM gibi kuruluşlarımızın sattıkları tohumların yaşlarına ve menşelerine bakmalıyız. Biz yabancı tohumun gelmesine karşı çıkmayız. Yabancılar da gelmeli ki bizim 'yenilik üretme kapasitemiz gelişsin'. Tohumda milli olanın TC. yurttaşlarının geliştirdiği tohumlar olduğunu unutmayalım.”

Nerede yanlış yapıyoruz?

İbrahim Toruk'un paylaştığı bilgilerden anlıyorum ki, tohumculuk konusunda ciddi eksiklerimiz de var:

Birincisi, tohum firmalarını destekleme yerine, üreticiyi destekleyerek "talep uyarılsa" daha etkili olacaktır iddiasını alabildiğine sorgulamalıyız. Firma ölçeğinde desteklerin Ar- Ge odaklı olması daha anlamlı olabilecek. Firmalara doğrudan ödenen üretim destekleri bazı art niyetli kişiler tarafından suistimal ediliyor. Üretici desteklenerek talep uyarılırsa, sektörün gelişmesini hızlandıracak ve kaliteyi artıracaktır.

İkincisi tohum üretimi Ar-Ge odaklı bir iş. Ar-Ge için kaynağın yeterli olması kadar, kaynakların odaklanması önemli.

Üçüncüsü, tohumculuğun insan kaynağını kurutan bir ülkesel eğilime işaret ediliyor. En düşük puanlı öğrencilerin Ziraat Fakülteleri'ne alınması çok ciddi bir arka plan eksikliği olarak vurgulanıyor. Bu eğilim, tarımsal üretimin varlıklı olma değil, var olmanın gereği olması ilkesine de ters bir gelişme olduğu belirtiliyor.

Dördüncüsü, bakış açısı eksikliğimiz. Kendimizi bir tarım ülkesi olarak kabul ettiğimiz yeterince içselleşmiş değil. Bu bakış açısı eksikliği, sektörün "stratejik önemini" de yeterince kavramamızı engelliyor.

Beşincisi ise, tohumculuk sorununun medya ve diğer platformlarda tartışılmamasının ve kitlelere iletilememesinin yarattığı temas halinde ve bilgili bir halkın oluşumunu engellemesi. Genelde tarımsal üretim, özelinde tohum üretiminin gerekli yaygınlıkta ve yoğunlukta toplumsal tartışma gündemine taşınamaması gelişmenin hızını kesiyor.

Altıncısı, medya kanallarında konunun önemine denk düşen tartışmalar yaparak, bilinçlenmenin toplumun derinliklerine indirilmesinde ciddi eksiklik var. Büyük kitlelerin dinlediği saatlerde, tohum konusunu, bir siyasi parti genel başkanının bir tek sözü kadar yer almıyor. Sorunun "toplumsallaştırılmasında" medyanın çok önemli işlevi var, ama nedense konu önemsenmiyor.

Ne yapmalıyız?

Tohumculuk konusunda ne yapılması gerektiğini de Toruk'a sordum. Diyor ki, "Erişilebilir hedefler başka işler için anlamlı olabilir, ama tohumculukta imkânsız hedefleyen bir yüksek amaç gereklidir; zorunludur." Bu işle ilgili olanların şu bakış açısını içselleştirmesi öneriliyor: "Ortaya konan projenin yaratmak istediği sonuç anlamlı ise parasal sermayenin önemi yoktur." Ülkemizde başarılı olmuş tohumculuk yapan firmalar, işinde liyakatını kanıtlamış olanlardır." Firmaların sermaye birikimleri

başarıyla birlikte artmıştır. Büyük holdingler sektörde belli dönemlerde yer alsalar da sektörün hacmi nedeniyle sektörden çıkmışlardır.

Bir başkası, “Tohumculuk, sağlık sektöründe ilaç kadar önemlidir insanlar ve ülkeler için. Bu önem siyasi irade, bürokrasi, özel girişimciler ve tohum girdisi kullananlar tarafından gerektiği kadar kavranmalı.” Her işte olduğu gibi, yapılara hayat katan insan tohumculukta da önemli. Sektörde uzmanlıklarını kanıtlamış insan kaynağının yaygınlaştırılması, kritik ölçeklere ulaştırılması gerekli.”

Deneyimli tohum üreticisi Toruk’la tartıştıklarımız bu yazıda paylaştıklarımızla sınırlı değil. Önümüzdeki günlerde daha yaygın, yoğun ve derinlikleri olan tartışmalar yapmalıyız. Bu nedenle bir çağrı yapıyorum: Sektörle ilgili paylaştıklarımız virgüle kadar tartışmaya açık. Burada aktarılanlara karşıt düşünceleri olanlar gerekçelerini iletirlerse onları da paylaşıyoruz. Paylaşıyoruz ki, birbirimizi anlamamanın sınırları genişlesin; birbirini anlamayan iki kafanın yarattığı en uzak mesafe kısalsın.

Abdulkadir Selvi

Aliyev’le görüşmenin perde arkası

8 Ekim 2020

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu başkanlığındaki Türk heyeti ayrılırken, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, “Her şey çok güzel gidiyor. İnşallah Karabağ’a Azerbaycan bayrağını kardaşım Tayyip Bey’le birlikte dikeceğiz” diyor. Ardından da o meşhur yumruk işareti yapıyor.

Azerbaycan’ın Ermenistan karşısında elde ettiği her başarıdan sonra **Aliyev**’in yumruk hareketi yapması adeta bu sürecin simgesi oldu. Elbette ki o yumruk 30 yıl sonra Ermenistan’a karşı kazanılan zaferi simgeliyor. Ama **Aliyev**, onu aynı zamanda barışın simgesi olarak kullandığını “**Karabağ’a bayrağı dikince oradan dünyaya barış mesajı vereceğiz**” sözleriyle anlatıyor.

Azerbaycan’ın, Ermenistan’ın saldırılarını püskürtüp 30 yıldır işgal altında olan topraklarını kurtarmaya başlamasının meydana getirdiği duygusal havayı yadsımıyorum ama duyguyla değil, akıllı bir stratejiyle yönetilmesi gereken bir sürecin başındayız.

Dışişleri Bakanı **Mevlüt Çavuşoğlu**’nun heyetinde yer alan Türkiye-Azerbaycan Dostluk Grubu Başkanı ve AK Parti İstanbul Milletvekili **Şamil Ayrım**, bölge dinamiklerini iyi bilen birisi. **Ayrım**’ın, “**Aliyev**’in devlet adamlığı yönünü gördüm. Süreci çok başarılı bir şekilde yönetiyor. İnanıyorum ki Azerbaycan masadan da güçlü kalkacak” tespiti önemli.

BİR YANDA CEPHE, BİR YANDA DİPLOMASİ

Azerbaycan Cumhurbaşkanı **İlham Aliyev**, Türk heyetiyle görüşmede bir yandan cepheden gelen haberleri takip ediyor, diğer yandan da bölgesel ve uluslar arası diplomasiyi yönetiyor.

‘TAYYİP KARDAŞIM’

Aliyev konuşması sırasında Türkiye’nin verdiği desteğinin önemini her fırsatta vurguluyor. Cumhurbaşkanı **Erdoğan**’dan “**Kardeşim Erdoğan**” ya da “**Tayyip Kardeşim**” diye söz ediyor.

ERMENİSTAN NEDEN SALDIRDI?

Ermenistan’ın saldırıları püskürtülüp Azerbaycan işgal altındaki toprakları geri almaya başlayınca, “**Kaybedeceği halde Ermenistan niye saldırdı?**” sorusu gündeme geldi. Dışişleri Bakanı **Çavuşoğlu**’nun temaslari ışığında bu soruya yanıt arayacağım.

KAHRAMAN OLACAĞINI HESAPLIYORDU

Ama öncelikle şunu belirtmek isterim ki, **Paşinyan** saldırırken kaybedeceğini düşünmüyordu. Hatta Dağlık Karabağ’ın işgalinde olduğu gibi yeni topraklar kazanıp zaferini ilan etmeyi planlıyordu.

MADDELER HALİNDE

1. İç politikada, özellikle de ekonomide büyük bir hezimet yaşayan **Paşinyan**, tarihi Azerbaycan kartını oynanarak içerideki durumunu düzeltmek istedi.
2. Rusya Dışişleri Bakanı **Lavrov**’un, işgal altındaki 5 reyonun Azerbaycan’a verilebileceği yönündeki açıklaması üzerine Ermenistan, Azerbaycan’dan yeni topraklar kazanıp müzakere masasında Dağlık Karabağ’daki kazanımlarını garanti altına alacaklarını düşündü.
3. **Macron**’un desteği ve ABD’deki Ermeni diasporasına duyduğu güven **Paşinyan**’ı Dağlık Karabağ’da işgal altındaki toprakları koruma stratejisinden yeni topraklar kazanma politikasına yöneltti. **Paşinyan** bir anlamda **Macron**’un gazına geldi.
4. **Paşinyan**, Azerbaycan’ın gücünü ve askeri kapasitesini küçümsedi. 30 yıl önceki tarihin tekrarlanacağını düşündü.

RUSYA NEDEN SESSİZ KALDI?

Kafkasya’nın en büyük gücü olan Rusya’nın sessizliği birçok yorumcuyu şaşırtmış görünüyor. Ama bunun altında bir “**Putin doktrini**” yatıyor.

1. Batı yanlısı olan **Paşinyan**’ın bölgeyi Fransa ve ABD’nin güdümüne sokma çabası Rusya’yı rahatsız ediyordu.
2. **Putin**, **Soros**’un adamı olması nedeniyle **Paşinyan**’ı desteklemiyor.
3. **Paşinyan** göreve geldikten sonra Ermenistan’da Rus yanlısı işadamlarına baskı yapmaya başlaması.
4. Rus yanlısı lider **Koçeryan**’ı hapse attırması.

PAŞINYAN GİDER Mİ?

Rusya Devlet başkanı **Putin**, gazetecilerle toplantı sırasında kendisini arayan **Paşinyan**'ın suratına telefonu kapatmak suretiyle uluslararası camiaya mesajını vermişti. **Putin**'in **Paşinyan**'ı devirmeyi amaçladığı, bunun için de Azerbaycan-Ermenistan çatışmasına müdahale etmediği söyleniyor.

RUSYA KARTI

Aliyev, bu süreçte Rusya ile ilişkileri iyi tutmakla akıllı bir strateji izliyor. Türk heyeti ile görüşmesinde, "**Rusya ile ilişkilerimiz çok iyi**" diyor. Konuşması sırasında, "**Rusya ile diyalogumuz çok çok iyi**" deme gereği duyuyor. Hatta kurulacak olan barış masasında Türkiye ile Rusya'nın varlığını şart koşuyor.

PUTİN'İN AD GÜNÜ

Dün bu köşede Ermenistan-Azerbaycan çatışması başladığı günden bu yana **Aliyev**'in ilk kez **Putin**'i arayarak görüşeceğini yazmıştım '**Aliyev ile Putin'in yaş günü diplomasisi**' başlığı ile. Dün bu görüşme gerçekleşti. Bölgede "**ad günü**" diyorlar. Yaş günü kutlaması çok önemli bir gelenekmiş. Geçmişe dönük tarama yaptım, **Putin**'in yaş gününde devlet başkanları özel hediyeler göndermişler. **Aliyev**'in **Putin**'i, "**ad günü**"nde araması sadece bir geleneğin yerine getirilmesi değil, aynı zamanda kritik süreçte **Putin**'in desteğini sağlama açısından önemli. İki lider yararlı bir görüşme yapmışlar. **Aliyev**, **Putin**'i arayacağı bilgisini Türk heyetine şöyle açıklıyor. "**Paşinyan kapı kapı dolaşıp ateşkes için yalvarıyor. Ben şimdiye kadar kimseyi aramadım. Onlar beni aradı. Ama yarın Putin'in ad günü. O nedenle arayacağım. Ad gününü kutlayacağım**" diyor.

BARIŞ İÇİN ŞARTI

Aliyev, barış kapısını kapatmıyor. Ama bir ön şartı var. Aslında bir değil, iki. "**Ermenistan'ın işgal ettiği topraklardan çekilmesi lazım**" diyor. İkinci şartı ise Fransa, Rusya ve ABD'den oluşan Minsk grubuyla ilgili. "**Bu iş Minsk grubuyla olmaz. Çünkü Fransa taraf olmuştur**" diyor. Barış masasında Türkiye ile Rusya'nın varlığını şart koşuyor.

MACRON'U TARİFİ

Aliyev'in Fransa Cumhurbaşkanı **Macron**'la ilgili bir tarifi var. "**Macron'un Türkiye'ye ve Azerbaycan'a karşı nefreti o kadar ki, vücuduna sığmıyor**" diyor. Bence bu tespit **Macron**'un rolünü çok iyi anlatıyor.

TUMA ÇELİK İŞİNİN ÜZERİNDE NİYE DURUYORUM?

D.K. isimli kadına cinsel istismarda bulunduğu gerekçesiyle dokunulmazlığı kaldırılan Tuma Çelik için artık hesap zamanı. Tuma Çelik'le ilgili süreci başından itibaren yazdım, yazmaya devam edeceğim. Çünkü sadece eylül ayında 19 kadının tecavüze uğradığı, 97 kadının şiddete maruz kaldığı, 20 kadının öldürüldüğü bir Türkiye'de, bir milletvekilinin cinsel saldırısına uğrayan **D.K.** isimli kadın, her şeyi göze alarak bir mücadele veriyor. Bu olay nedeniyle yuvası yıkılmış. Ama susmamış, cinsel saldırıya maruz kalan kadınlara cesaret verecek bir mücadele yürütüyor. Benim buna sessiz kalmam düşünülemezdi. O nedenle **Tuma Çelik**'in hesap vermesini sağlayacak süreçteki gelişmeleri kamuoyuyla paylaştım. Meclis'te **Tuma Çelik**'le ilgili Hazırlık Komisyonu'nda yer alan HDP milletvekili **Züleyha Gülüm** yazdıklarımın dolayısıyla komisyonun hakkımda suç duyurusunda bulunması yönündeki taleplerine önem vermedim. Çünkü söz konusu olan bir kadının mücadelesine destek olmaktı.

Kazananlar - kaybedenler

Esfender KORKMAZ

08 Ekim 2020

Eylül ayında, finansal yatırım araçlarının aylık ve yıllık olarak nominal ve reel getiri oranları açıklandı. Nominal getiri enflasyondan dolayı aldatıcı olduğu için reel getiri oranları aynı zamanda kazanan ve kaybedenleri gösteriyor.

En yüksek reel getiriyi altına yatırım yapanlar sağladı. Geçen sene 2019 yılında yıllık yüzde 4,03 reel getiri sağlayan altının, bu sene Eylül ayında yıllık reel getirisi yüzde 51.05 oranında oldu.

FİNANSAL YATIRIM ARAÇLARININ TÜFE'YE GÖRE EYLÜL'DEN EYLÜL'E YILLIK REEL GETİRİ ORANLARI		
	2019	2020
MEVDUAT FAİZİ	11,04	4,45
BİST 100	-2,82	-2,55
DOLAR	-17,63	18,08
EURO	-22,21	26,48
KÜLÇE ALTIN	4,03	51,05
DİBS	28,46	4,03

Altın fiyatları dünya istikrar sorunlarına paralel olarak çok fazla değişmiştir

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra; 1944 Bretton Wood's sistemi ile bir ons altın 35 dolara bağlanmıştır. 1970 yılına kadar sistem iyi bir performans göstermiş ve dünya refah yıllarını yaşamıştır. 1974 birinci petrol krizi ile aynı zamanda dolara olan güven azalmış ve altın fiyatları artmıştır. 1970 yılına kadar 35 dolar olan altının ons fiyatı, 1971 de ortalama yıllık 40,80 dolar olmuş, 1980 de 612,56 dolar olmuştur.

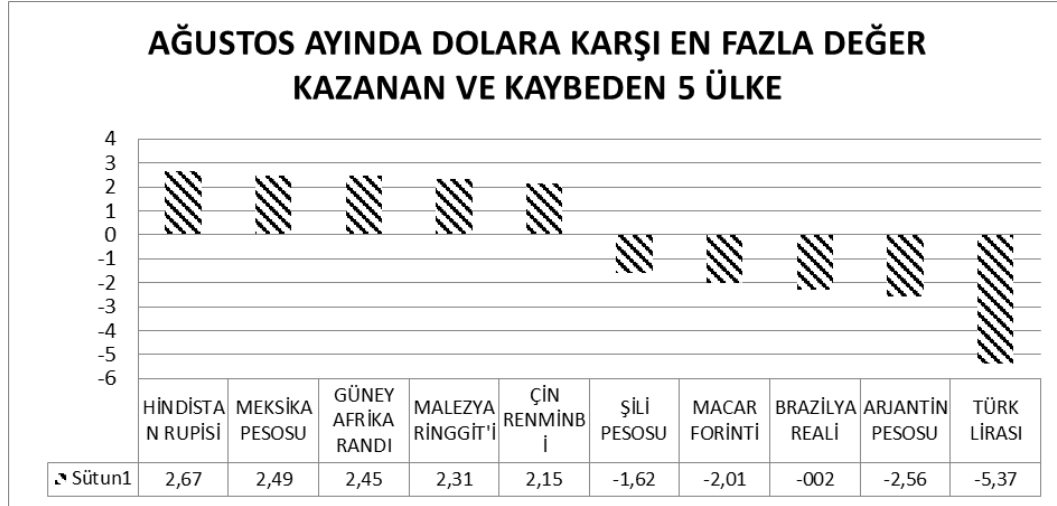
Altının en düşük olduğu yıl 2001 yılıdır. O yıl ortalama altın ons fiyatı 271,04 dolara kadar gerilemiştir. 16 Eylülde altın ons fiyatı 1965 dolar idi . Dünde 1887 dolara gerilemişti.

Altın fiyatlarının Dünyada artmasının bir nedeni de dolara olan güvenin düşmesidir. Eğer Trump değişirse, dolara güven artacak ve altın fiyatları düşecektir.

Reel getiri oranları olarak, Eylül ayında ikinci sırayı Euro ve Dolar aldı. Euro yüzde 26,48 ve dolar da 18.08 oranında reel getiri sağladı. Dolar geçen seneden beri hem Dünyada hem de Euro karşısında değer kaybetti.

2018 kur şoku sonrasında Dolar ve Euro sabit kaldı ve bu nedenle her ikisi de geçen sene aynı ayda bu yılki getirilerine yakın reel kayıp getirmişti.

Aşağıdaki grafikte, Ağustos ayında dolar karşısında en çok değer kazanan ve en çok değer kaybeden ülke paraları yer alıyor. TL dolara karşı en çok değer kaybeden paradır.

Bist 100 endeksinin yıllık reel getirisi düşük, yüzde 4,45 oldu. 2020 yılının ocak ayında BİST 100'de yüzde 65'ler seviyesinde olan yabancı payı, temmuz ayında yüzde 50'nin altına düştü.

Borsadan yabancıların çıkması, Dünya sermaye piyasalarından bağımsız olarak Borsa performansını etkilemiştir.

Mevduat brüt faizi yüzde 4,45 reel getiri sağladı. Ancak bir yıl önce faizler yüksekti. Eğer aylık, 3 aylık ve 6 aylık reel getiri oranlarına bakarsak mevduat faizi eksi reel getiri sağlamıştır.

Mevduat faizi TÜFE'ye göre reel getiri oranları;

Eylül Ayı, aylık : -0,19

3 Aylık : -0,50

6 Aylık : -1,11

Yıllık : 4,45

Bundan sonraki dönemlerde de, Merkez Bankası faizleri enflasyonun altında tuttuğu için mevduat faizi eksi reel getiri sağlamış olacaktır.

Finansal yatırım araçlarının reel getiri oranlarının bu kadar zigzaglı bir trend içinde ve farklı olması ekonomide kırılganlığı artırıyor ve aynı zamanda yaşamakta olduğumuz istikrar sorununun ne kadar ağır olduğunu da gösteriyor.

İbrahim Kahveci

Akıl giderse...

Aslında akıl bir yere gitmiyor. Oluşan siyasi ortam akılla davranmayı makul olmaktan çıkartıyor. O nedenle herkesin aklında bir eksilme veya çoğalma olmadan davranış şekli değişiyor.

Eski MHP Milletvekili Cemal Enginyurt bu konuda önemli bir örnektir. Partisinden ihraç edildiğinde “41 yıldır üyesi olduğum partide bana ‘hain’ diyorlar. Ben bunu hak ettim. Sen önüne gelene hain dersen, her önüne gelene saldırırsan birisi de sana ‘Çalma birisinin kapısını, çalarlar senin kapını’ misali şimdi döndük mahallenin haini biz olduk” demişti.

Enginyurt aslında fındık üreticisinin hakkını savunmaktan başka bir şey yapmamıştı. Rekolte açıklayan Tarım Bakanı Bekir Pakdemirli için “Tarım Bakanı bugün fındık üreticisine ihanet etmiştir” demişti.

Evet, sadece bu sözlü açıklaması “hainlik” için yetmişti.

28 Eylül günü “**Çöpe Giden 2 Trilyon Liralık Teori**” başlıklı yazımda enflasyon-faiz çerçevesinde Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın eski konuşmalarını incelemiştim. O konuşmaları toplarken dönemin Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekçi’nin açıklamalarını da okumuştum.

Dün Elif Çakır son durumu köşesine taşımış. Eski tarihlerde kur yükselişine döviz satarak müdahale edilmemesi gerektiğini sürekli dile getiren bir Nihat Zeybekçi vardı. Kısmen makul açıklamalar gelirdi...

Ama iki gün önce Foks TV’de programa katılan **Zeybekçi “Merkez Bankamız tüm dünyada olduğu kadar bağımsızdır” demiş**. Ekonominin de çok güzel olduğunu anlatmış. Ama kur seviyesinden Berat Albayrak gibi onun da pek haberi yokmuş tabii...

Dün gece 80’li yılların arşivini bulabildiğim kadarı ile seyrettim, okudum.

Önce rahmetli Recep Yazıcıoğlu’nun hayat hikayesini yeniden dinledim. Özal’ın onu nasıl valiliğe getirdiğini Mehmet Keçeciler anlattı. Sonra projeleri ve başına gelenleri.

08.10.2020

Sonra Adnan Kahveci hakkında 'sıra dışı' davranışlarını yeniden dinledim. Bursa-Yalova arası Maliye Bakanı iken Milletin dertlerini dinlemek için yaptığı minibüs şoförlüğünü...

Ama kilit nokta **Kahveci'nin Milletvekili Emeklilik Kanununa itiraz etmesi ve Danıştay'a dava açmasıydı. Açtığı dava ile Kıyak Vekillik ödemeleri durdurulmuştu.**

Burada temel konu şuydu: Birey olmak ve gerektiğinde liderin yanlışlarına dur diyebilmek. İşte bu çok önemli bir meziyet.

Hele bugün...

Geldiğimiz noktaya bakın.

Acaba Adnan Kahveci ve Recep Yazıcıoğlu gibi kişilikler AK Parti'nin kapısından içeri girebilirler mi? Ya da ülkede 'hain' ilan edilmeden yaşayabilirler miydi?

Yaşasalardı büyük olasılıkla Adnan Kahveci'de Recep Yazıcıoğlu'da birer 'hain' damgası yemiş olacaktı.

Sadece "Kürt Raporu" bile Adnan Kahveci için hainlik damgasına yeterdi.

Prof. Dr. Ekrem Pakdemirli ile vefatından birkaç yıl önce karşılaşmıştım. Eski günleri konuşmuş ve konuyu bugüne getirmiştik.

Söyleyeceğim tek şey ANAP döneminin önde gelen bir Bakanı olarak benimle AK Parti dönemi hakkında pek konuşmak istemediği.

"Ben yokum artık" demişti.

Bugün nice değerler konuşmuyor. Nice fikirler gün yüzüne çıkmadan yok olup gidiyor.

Ülkemizde devlet işleyişi tarihi bir çöküş içerisinde. Devlet organları adeta kurumsal akıllarını kaybediyor ve bireysel kararlarla yok oluyorlar.

TBMM'ne bakın. 80'lerde Mecliste ne konuşmalar ne tartışmalar yapıldı. Şimdi Meclis işlevsel olarak çok ciddi kan kaybetmiş durumda. Bu kadar güçsüz Millet Meclisi olmamalıydı.

2017 Referandumunda "Güçlü Meclis" denildi ama denilenlerin büyük kısmı yapılmadı. Zaten hangi temel hak ve özgürlük noktasında denilen yapıldı ki?

Demokrasi cesaret isteyen bir sistemmiş. Onu ayakta tutmak için evrensel ilkeleri şiar edinmek gerekiyormuş.

08.10.2020

Dün yaşanan adaletsizliklere bugün yeni adaletsizlikler ekleyerek haklılık olamıyor. Olan ülkenin geleceğine oluyor.

Eğitim sistemimiz karanlık bir gelecek yetiştiriyor. Adeta işsizlik kampları gibi üniversiteler açıyor ama başlarına da twit dışında bilimselliği olmayan kadroları oturtuyoruz.

Liyakatsizlik kadroların hakimiyet kilitlenmesi altında öylece bekliyoruz. Bakalım sonumuz ne olacak?

Not: Özellikle ANAP kadrolarının 12 Eylül sonrası sakın demokrasi adımları hakkında konuşmaları gerekiyor. Mesela tercihli oy sistemine kadar varan demokrasimiz bugün nasıl tekrar parti liderliğine kilitlendi? Nasıl kıyak emeklilik ile emekli vekiller bile susar oldu?

Mesele Ülkemiz

08 Ekim 2020, Perşembe

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Biden'in Türkiye siyaseti hatırlanınca "İnşallah Trump seçilir" diyoruz

İnanılacak gibi değil ama gerçek bu... Amerikan başkanlık seçimlerinde Demokrat Parti'nin adayı Joe Biden, Türkiye aleyhtarlığını bir siyasi çizgi olarak benimsemiş durumda...

Adeta düşman

Reuters'in haberine göre Biden, **"Trump yönetimi, başarılı bir diplomasi ortamının yaratılması için güç kullanma gibi tehditler de dahil olmak üzere Türkiye'ye bölgede Yunanistan'a karşı provokatif eylemlerden kaçınması için baskı uygulamalı"** demiş... Reuters'te yer alan habere göre Biden ayrıca **"Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı da Ayasofya'yı camiye çevirme kararını geri almaya ve Ortodokslar da dahil olmak üzere herkesin eşit erişime sahip olmasını sağlayarak müze statüsüne döndürmeye çağırıyorum"** ifadelerini kullanmış.

Türkiye takıntılı

Joe Biden yaptığı yazılı açıklamayla NATO'nun Yunanistan ve Türkiye arasında tansiyonu düşürme ve askeri gerilimi azaltma mekanizması kurulması çabalarını desteklediğini ve diplomatik görüşmelerin başlamasının doğru bir adım olduğunu söylemiş. Bu adamın daha önceki marifetlerini ve 22 Ocak 2016'daki İstanbul ziyaretinde kırdığı potları da yazar arkadaşımız Şebnem Bursalı dünkü SABAH'taki köşesinde şöyle hatırlatmıştı:

Tehdit etmişti

"...Başkan Erdoğan'ın Suriye başta olmak üzere bölgede izlediği bağımsız dış politika

adımlarını ve kararlılığını sert sözlerle eleştiren Biden, Türkiye'yi NATO üyeliğinden çıkarmakla bile tehdit etmişti. Dönemin başbakanı ile yaptığı görüşmede terör örgütü PKK'nın Suriye kolu PYD'yi terör örgütü olarak görmedikleri ve hatta **'PYD, ABD'nin kara gücüdür'** sözleri hayli kriz yaratmıştı."

Ziyaret ertesinde darbe girişimi

"ABD'nin tehditlerine boyun eğmeyen Türkiye üzerine ne planları olduğuna dair bu ziyareti takip eden yakın zamanda 15 Temmuz FETÖ'cü darbe kalkışmasının gerçekleşmesi de manidar! ABD'nin başkan adayı Biden'ın, 2016 Ocak ayındaki İstanbul ziyaretinde özel olarak görüştüğü isimlerden biri de, firari Can Dündar'ın oğlu Ege Dündar idi. Bu görüşme sonrasında Ege Dündar, yaptığı açıklamada Biden'ın kendisine; **'Çok cesur bir baban var, onunla gurur duymalısın'** diyerek desteğini bildirdiğini söylemişti."

Evet... Bu konuda daha fazla ne söyleyebiliriz ki? Sadece **"Donald Trump'ın yeniden seçilmesi bizim için daha iyi olacaktır"** diyemez miyiz?